

На шляху до створення Національного плану дій щодо боротьби проти расової дискримінації для Ірландії Громадське обговорення 2021

Вступ

Комітет з ліквідації расової дискримінації і проміжний звіт

Національний комітет з ліквідації расової дискримінації (National Anti-Racism Committee) є незалежним комітетом, створеним Урядом у 2020 р. з метою впровадження положень Національного плану дій щодо боротьби проти расової дискримінації для Ірландії. Інформацію щодо членства та повну версію Акту про повноваження комітету див. тут.

У відповідності із Актом про повноваження, у листопаді 2020 року ми подаємо **Проміжний звіт** щодо нашої діяльності Міністру у справах дітей, рівності, інвалідності, інтеграції та молоді (Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth). У звіті викладені наші початкові ідеї та плани щодо розробки Національного плану дій щодо боротьби проти расової дискримінації. Текст проміжного звіту див. тут.

Обговорення з зацікавленими організаціями та представниками громадськості — важлива частина нашої роботи. Таке обговорення надає кожному можливість висловити свою думку про ефективні шляхи боротьби проти расової дискримінації в усіх її формах сьогодні в Ірландії.

Ми підготували цей документ, щоб пояснити, про що йде мова, і виділити деякі сфери, думки і пропозиції щодо яких ми особливо вітаємо.

Ваша думка важлива і допомагає нам розробити ефективні засоби для вирішення проблеми расової дискримінації в Ірландії.

Що таке расова дискримінація?

У нашому Проміжному звіті ми сформуваємо наступне визначення расової дискримінації, яким керуємося в роботі:

[расова дискримінація]... це динаміка влади, що присутня в тих структурних і інституційних механізмах, практиках, політиці і культурних нормах, які мають ефект виключення або дискримінації окремих осіб або груп на основі їхньої ідентичності, як зазначено в статті 1 Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (ICERD), яка передбачає:

«...вислів «расова дискримінація» означає будь-яке розрізнення, виняток, обмеження чи перевагу, оснований на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, метою або наслідком яких є знищення або применшення визнання, використання чи здійснення на рівних засадах прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній чи будь-яких інших галузях суспільного життя».¹

Ми визнаємо взаємозв'язок між расовою дискримінацією та іншими формами гноблення на основі статі, сексуальності, гендерної ідентичності, інвалідності та соціально-економічних обставин і те, що жінки, діти і чоловіки по-різному сприймають аспекти расової дискримінації.

Прийняте нами розуміння є живим і ґрунтується на міжнародних правових концепціях і зобов'язання, а також на положеннях законодавства ЄС та Ірландії.

Расова дискримінація — це системна проблема, яка проявляється у багатьох сферах життя суспільства і зачіпає багато аспектів життя людей. Расова дискримінація закладена в структурах; відбивається і відтворюється в інститутах, практиці, політиці та культурних нормах; і через них має ефект виключення або дискримінації окремих осіб або груп на основі їх раси або етнічної приналежності (включаючи національність і приналежність до товариства «мандрівників»).

Расова дискримінація є реальністю Ірландії. Щоб подолати її, нам потрібен зрозумілий и ефективний Національний план дій.

Расова дискримінація є реальністю Ірландії. Актуальні і належним чином задокументовані дані показують, що вона існує на всіх рівнях суспільства і переживається багатьма групами. Ще більше расизм викрив COVID — з різними наслідками для мігрантів та інших груп, які є об'єктами расової дискримінації.

Беручи вагомні докази існування расової дискримінації, що були зібрані за останні роки, ми визнаємо, що повинні діяти негайно. З тих пір, як в 2008 році закінчився термін дії попереднього Національного плану дій щодо боротьби проти расової дискримінації, громадські організації прагнули до оновлення національної орієнтації, рекомендація, яка також була наведена в останньому огляді ситуації в Ірландії, проведеному Комітетом ООН з ліквідації расової дискримінації (КЛРД) в 2019 році. Ірландська комісія з прав людини і рівноправ'я (Irish Human Rights and Equality Commission) також закликала розробити новий План дій.

Расова дискримінація в Ірландії на поточний момент заборонена законом, також незаконними є ненавистницькі висловлення, мотивовані расизмом. Всі державні органи Ірландії зобов'язані вживати активних заходів щодо усунення дискримінації (в

¹ Проміжний звіт Комітету з ліквідації расової дискримінації, 2020 р., 3.

тому числі за ознакою раси) в своїй роботі. Сприяння рівності та інтеграції етнічних меншин є метою, затвердженої в рамках численних урядових і державних стратегій. Заходи по боротьбі проти расової дискримінації включені до Стратегії інтеграції мігрантів і Національну стратегію інтеграції ірландських «мандрівників» і народу рома. Кілька реформ, що здійснюються в даний час, матимуть велике значення для посилення правового захисту людей від расової дискримінації. До них відносяться пропозиції про зміни в законодавстві щодо злочинів на ґрунті ненависті та регулювання мережевих ЗМІ. Подібні реформи є сигналом того, що ірландське суспільство не потерпить, щоб меншини зазнавали будь-яких форм расової дискримінації.

Однак, незважаючи на законодавчі заборони, расизм і расова дискримінація в Ірландії зберігаються. Поточних положень і політичних ініціатив недостатньо, і залишаються значні прогалини. Національний план дій дозволить отримати кошти для включення існуючих заходів і законів в більш широкі рамки конкретних дій і цим підвищити їхню ефективність. План дій також дозволить запровадити нові заходи та ініціативи для вирішення існуючих проблем та тих, що виникають. Під час розробки цих нових заходів і ініціатив ми пам'ятатимемо про те, що расизм перетинається з іншими проявами нерівності та дискримінації за іншими ознаками, наприклад за ознакою статі та інвалідності.

У боротьбі з расизмом дуже важливо мати надійні дані щодо рівноправ'я

Моніторинг етнічного рівності є ключовим інструментом у виявленні поширеності расової дискримінації і її впливу на життя людей. Ключовим є розробка ефективних контрзаходів. Міжнародні спостерігачі з прав людини неодноразово закликали Ірландію прийняти послідовний підхід до збору розрізнених за етнічною ознакою даних постачальниками державних послуг і іншими особами. В нашому Проміжному звіті ця рекомендація визначена пріоритетною. У Національному плані дій додатково будуть виявлені прогалини в процесах збору і використання даних, а також розглянуті зміни, які можуть допомогти нам більш ефективно використовувати дані в боротьбі з расизмом.

На шляху до створення Національного плану дій щодо боротьби проти расової дискримінації для Ірландії

Важливо, щоб План створювався на засадах відданості цінностям прав людини, демократії та верховенства закону. Ці цінності повинні характеризувати підхід і визначати дії ірландського суспільства в боротьбі проти расизму.

Як зазначено в нашому Проміжному звіті, в нашій роботі ми керуємося кращими практиками щодо структури та змісту Національних планів дій по боротьбі проти расової дискримінації, викладених в [Практичному посібнику з розробки національних](#)

[планів дій щодо боротьби проти расової дискримінації](#), опублікованому Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини.

Наша робота також базується на [EU Action Plan Against Racism \(2020-25\)](#), що відображає положення практичного посібника ООН.

Згідно з практичним посібником ООН ми маємо намір розробити Національний план дій щодо боротьби проти расизму, що:

- *базується на засадах дотримання прав людини*
- *є зрозумілим за сферою дії*
- *є зобов'язальним на державному рівні*
- *орієнтований на дії*
- *є офіційним документом*
- *є процесом, що триває*
- *що враховує міжнародний вимір.*²

На цьому етапі ми хотіли б почути ваші думки

Грунтуючись на розумінні расової дискримінації і проблемних областей, викладених в нашому Проміжному звіті і отриманих в результаті цього обговорення, Національний план дій буде містити заходи, адресовані всім урядовим департаментам та агентствам, органам влади, установам і організаціям — в державному, приватному секторах, а також в секторі волонтерства — які мають повноваження або несуть відповідальність за боротьбу проти расової дискримінації, або чия участь в ній є важливою.

Національний план дій також буде зосереджений на заходах в медіагалузі, беручи до уваги як традиційні ЗМІ, так їхні нові форми. План міститиме дії, що спрямовані на просування прав і рівності всіх, хто живе на території Ірландії.

З метою полегшення організації цього обговорення ми запропонували кілька тем, які відображають виявлені проблеми з нашого проміжного звіту. Запевняємо, що, на нашу думку, расова дискримінація проявляється не тільки в обраних для обговорення галузях, і ми вважаємо, що це не єдині питання, відповіді на які потребують відображення у Національному плані дій. Ми запропонували ці питання, щоб стимулювати обговорення і полегшити організацію обговорення. Ми також раді будемо почути вашу точку зору з будь-яких інших питань, які, на вашу думку, ми повинні врахувати під час розробки Плану.

В рамках кожної теми ми навели декілька питань, які допоможуть стимулювати обговорення. Питання нижче допоможуть вам систематизувати точку зору під час обговорення. Однак ви можете висловлювати свої думки щодо вищевказаних тем, не посилаючись на питання і/або висловлювати свої думки щодо інших питань, що не

² Розробка національних планів дій щодо боротьби проти расової дискримінації: Практичний посібник, УВКПЛ ООН 2014, 3.

містяться в цьому документі. Також ми розуміємо, що ці теми багато в чому перетинаються.

Тема 1: Доступ до правосуддя

Тема 2: Всі форми ЗМІ і комунікацій, включаючи нові технології

Тема 3: Працевлаштування, освіта, охорона здоров'я та житлове забезпечення

Тема 4: Залучення і участь

1. Доступ до правосуддя

Ця тема включає протидію дискримінації з боку правоохоронних органів, в тому числі питання механізму подання скарг, неповної звітності та форм відшкодування шкоди.

- Яка підтримка, на ваш погляд, повинна надаватися жертвам расової дискримінації?
- Які заходи допоможуть жертвам расової дискримінації подолати перешкоди доступу до правосуддя?
- Яких заходів можна вжити для протидії дискримінації з боку правоохоронних органів?
- Чи впливає, на вашу думку, расизм на арештованих або обвинувачених в системі кримінального правосуддя, і якщо так, то як з цим боротися?
- Чи впливає, на вашу думку, расизм на засуджених або осіб, що відбувають покарання, в системі кримінального правосуддя, і якщо так, то як з цим боротися?
- Як ви вважаєте, чи впливає расизм на судовий процес та суди, і якщо так, то яких заходів потрібно вжити?
- Чи існують конкретні проблеми, пов'язані з расизмом, гендером та доступом до правосуддя?

2. Всі форми ЗМІ і комунікацій, включаючи нові технології

Ця тема включає друковані та традиційні ЗМІ і радіомовлення, а також соціальні мережі і нові технології.

- Яких заходів ви б запропонували вжити для боротьби проти расової дискримінації в нових і більш традиційних формах ЗМІ?
- Які заходи, на вашу думку, допоможуть зробити електронні ЗМІ і пресу на всіх рівнях більш репрезентативними по відношенню до всіх груп населення, які проживають в Ірландії?
- Які випробування щодо расової дискримінації постали у зв'язку з появою нових технологій?

- Чи пропонують нові технології нові можливості для підвищення ефективності боротьби з расизмом?
- Яких заходів слід вжити технологічним компаніям для боротьби з расизмом?
- Яку роль може зіграти регулювання діяльності технологічних компаній в боротьбі з расизмом?

3. Працевлаштування, освіта, охорона здоров'я та житлове забезпечення

Це ключові галузі економічного та соціального життя, що потребують вжиття заходів для підтримки повної інтеграції та участі груп, які страждають від проявів расової дискримінації. Заходи можуть включати боротьбу з проявами расизму на робочому місці; забезпечення інклюзивності структури державних служб та послуг, що вони надають; і заходи, що сприяють вирішенню питання расової нерівності щодо доступу до, участі в і отримання переваг від служб систем освіти, охорони здоров'я і житлового забезпечення.

- Яким чином ви бачите боротьбу з расизмом у секторі освіти?
- Як ми можемо забезпечити рівність всіх дітей в плані доступу до послуг?
- Яких заходів, на ваш погляд, слід вжити в секторі охорони здоров'я для усунення нерівності на основі етнічної приналежності?
- Які заходи допоможуть боротися з расизмом в доступі до житла?
- Які ініціативи і яких заходів ви б хотіли вжити для боротьби з расовою дискримінацією в сфері доступу до працевлаштування?
- Чи існують певні сектори зайнятості, де заходам із боротьби з расизмом слід приділити першочергову увагу?
- Які навчальні програми і додаткова підтримка можуть допомогти в боротьбі з расизмом на робочому місці?
- Яких заходів можна вжити для сприяння інклюзивності ринку праці, а також для усунення основних причин дискримінації?

4. Залучення і участь

Ця тема включає роль, яку освіта і підвищення обізнаності можуть грати на всіх рівнях у боротьбі з расистськими поглядами і поведінкою. Це питання може включати заходи з розширення знань про різноманітність і дискримінацію в офіційних навчальних програмах, переосмислення історії з урахуванням груп населення і аспектів, які в даний час ігноруються, а також ініціативи щодо підвищення обізнаності громадськості.

В рамках цієї теми ми також будемо прагнути усунути перешкоди, що заважають людям з етнічних меншин брати участь в демократичній політиці і в місцевих і національних виборах.

Ми також будемо розглядати право доступу до будь-якого місця або послуги, призначених для використання населенням, наприклад до транспорту, готелів, ресторанів, кафе, театрів, спортивних споруд, парків та місць відпочинку.

- Які ініціативи, на вашу думку, можуть підвищити обізнаність громадськості про расову дискримінацію і допомогти в боротьбі з расистськими стереотипами?
- Як ми можемо усунути перешкоди соціальної інтеграції та участі недостатньо представлених і соціально вразливих груп?
- Як ми можемо забезпечити інклюзивність щодо, зокрема, найбільш ізольованих груп населення?
- Які ініціативи допомогли б забезпечити врахування системної расової дискримінації, якій піддаються візуально помітні національні меншини, у державній політиці?
- Які заходи ви б запропонували для збільшення чисельності осіб з етнічних меншин, які беруть участь і балотуються на виборах на місцевому та національному рівні?
- Яких заходів необхідно вжити для того, щоб політичні процедури, процеси і участь у них були вільними від расизму?
- Яких заходів необхідно вжити, щоб побороти расизм у спорті? Які позитивні дії могли б цьому сприяти?
- Яких заходів необхідно вжити для підвищення обізнаності про расову дискримінацію в мистецтві і культурі і про боротьбу з нею? Які позитивні дії могли б цьому сприяти?
- Яких заходів необхідно вжити для заохочення міжкультурної взаємодії та участі спільноти?

Поділіться своєю думкою про все, що, на ваш погляд, є важливим для розробки Національного плану дій проти расової дискримінації для Ірландії. Питання нижче можуть допомогти вам у цьому.

Загальні питання

- Які проблеми національних меншин, на ваш погляд, є найбільш важливими?
- Які ініціативи, на ваш погляд, допомогли б усунути прогалини, що існують у зборі та використанні даних?
- Яким чином ви б вимірювали ефективність плану? Як ви вважаєте, кого слід залучати до реалізації та моніторингу дій, рекомендованих Планом?
- З огляду на те, що План дій охоплюватиме безліч питань, які дві галузі, на вашу думку, повинні бути пріоритетними щодо вжиття заходів на ранньому етапі?
- Що матиме найбільше значення в довгостроковій перспективі?
- Чи змінюється сприйняття проявів расизму в залежності від статі, віку, сексуальної орієнтації, сім'ї або цивільного статусу людини?
- Яким чином переживання зіткнення з проявами расизму взаємодіє з інвалідністю?

Ірландія розробляє Національний план дій щодо боротьби проти расової дискримінації.

Ваша думка допоможе створити цей План.

Дякуємо вам за те, що стали частиною важливої роботи.